

บทที่ ๔

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการดังนี้

การศึกษาเตรียมการ

การวิจัยเรื่อง "การสอนโน้ตสันและหลักเกณฑ์ที่ได้จากวรรณกรรมรวมสมัยเรื่อง - เขาช่อกานต์ - ในระดับมัธยมศึกษาปีที่สี่ " นี้ เนื่องจากสังเกตว่า ปัจจุบันคนนิยมอ่านนวนิยายกันมากขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยรุ่น สำหรับวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนอาจมีปัญหาเรื่องถูกครบบังคับไม่ให้อ่านนวนิยายในห้องเรียน หรือห้ามนำนวนิยายเข้าห้องเรียน ซึ่งการห้ามของครูเช่นนั้นเท่ากับเป็นการขู่ให้นักเรียนต้องการอ่านนวนิยายมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดว่าน่าจะมีวิธีประนีประนอม โดยการนำนวนิยายเข้ามาสอน เพื่อเป็นการสร้างรสนิยมในการอ่านของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยการที่ครูเลิกบังคับเจียนนวนิยาย แต่ควรช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้อ่านอย่างมีความคิด รู้จักวินิจฉัยส่วนดี ส่วนเลว ในนวนิยายที่อ่าน เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนหลงใหลหรือเพี้ยนไปกับตัวละครในเรื่อง

ควยสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เลือกนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกให้ชนะการประกวดวรรณกรรม ส.ป.อ. ประจำปี ๒๕๑๓ คือเรื่อง "เขาช่อกานต์" ของ สุวรรณี สุคนธา ซึ่งมีขนาดความยาวพอเหมาะกับความสนใจของนักเรียนมาศึกษาเพื่อการวิจัยครั้งนี้

การดำเนินการ

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

- ✓ ขั้นที่ ๑ ศึกษาวรรณกรรมเรื่อง "เขาช่อกานต์" อย่างละเอียด
- ๑.๑ ศึกษาโน้ตสันและหลักเกณฑ์ทางคานจิตวิทยา และคานสังคม

จากหนังสือ วารสาร และเอกสารต่างๆ

๑.๒ ศึกษาหลักการเขียนนวนิยาย หลักการอ่านนวนิยาย การวิเคราะห์วิจารณ์นวนิยาย จากหนังสือและวารสารต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการสร้างมโนทัศน์เชิงวรรณศิลป์

๑.๓ ศึกษาทฤษฎีในการเขียน การดำเนินเรื่อง การใช้สำนวนภาษา และลักษณะนิสัยตัวละคร รวมทั้งเนื้อเรื่อง ในนวนิยายเรื่อง "เขาชื่ออานต์" เพื่อเปรียบเทียบกับหลักการเขียนนวนิยายในข้อ ๑.๒

✓ ขั้นที่ ๒ นำนวนิยายเรื่อง "เขาชื่ออานต์" ไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างประชากร

๒.๑ สุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ จำนวน ๓๐ คน ทั้งชายและหญิงด้วยวิธีอย่างง่าย (random sampling)

๒.๒ ทดสอบอัตราการอ่านเร็วของกลุ่มตัวอย่างประชากรในเวลา ๒๐ นาที แล้วให้ตอบคำถามความเข้าใจ การตีความ และมโนทัศน์จากเนื้อเรื่องตอนที่ได้อ่าน

๒.๓ ให้เวลานักเรียนอ่านนวนิยายเรื่อง "เขาชื่ออานต์" เป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์

๒.๔ ให้ความรู้เรื่องการอ่านนวนิยายและการวิเคราะห์วรรณคดีไทยแก่กลุ่มตัวอย่างประชากรอย่างกว้าง

๒.๕ แบ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรออกเป็น ๖ กลุ่มๆละ ๕ คน ให้อภิปรายความคิดเห็นต่างๆไปที่ได้รับจากการอ่านนวนิยายเรื่อง "เขาชื่ออานต์"

๒.๖ รวบรวมข้อคิดเห็นทั้งหมดที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างประชากรมาจัดเป็นหมวดหมู่

✓ ขั้นที่ ๓ รวบรวมมโนทัศน์และหลักเกณฑ์จากนวนิยายเรื่อง "เขาชื่ออานต์"

๓.๑ นำผลจากการศึกษาในขั้นที่ ๑ และ ๒ ทั้งหมดมารวบรวมเขียนเป็นมโนทัศน์และหลักเกณฑ์ โดยกำหนดขอบเขตของมโนทัศน์และหลักเกณฑ์ออกเป็นเรื่องๆดังนี้

ก. มโนทัศน์และหลักเกณฑ์เชิงสังคม ใดแก่

๑. ลักษณะนิสัยและความเป็นอยู่ของชาวชนบท
๒. ลักษณะนิสัยและความเป็นอยู่ของชาวกรุง
๓. ค่านิยมของชีวิตในสังคมทั่วไป
๔. ค่านิยมในการเลือกคู่ครอง
๕. ค่านิยมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง
๖. ความสุขในชีวิตสมรส
๗. ระบบราชการของไทย
๘. สภาพข้าราชการส่วนหนึ่งของไทย
๙. อุปสรรคในการทำงานของแพทย์ในชนบท
๑๐. อุดมคติของแพทย์

ข. มโนทัศน์และหลักเกณฑ์เชิงวรรณศิลป์ ใดแก่ความเข้าใจในเรื่องรูปแบบและกลวิธีที่แท้จริง เช่น

๑. ลักษณะนิสัยตัวละครสำคัญ
๒. โครงเรื่อง
๓. เนื้อเรื่อง
๔. กลวิธี
๕. ฉาก
๖. ข้อดีและข้อบกพร่องของนวนิยายเรื่อง "เขาชื่อ กานต์"

๓.๒ เขียนมโนทัศน์และหลักเกณฑ์เชิงสังคม เฉพาะเรื่องข้างต้นในข้อ ๓.๑(ก) จนครบทั้ง ๑๐ หัวข้อ ตามหลักมโนทัศน์ที่ได้ศึกษาในชั้นที่ ๑ โดยอาศัยความคิดเห็นที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างประชากรและจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๓.๓ นำมโนทัศน์และหลักเกณฑ์เชิงสังคมในข้อ ๓.๒ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาแก้ไข จนกระทั่งได้มโนทัศน์และหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมดังนี้

๑. ลักษณะนิสัยและความเป็นอยู่ของชาวชนบท

- ๑.๑ ชาวชนบทมีวิถีชีวิตที่ต่องอาศัยสภาพธรรมชาติ และยอมรับสภาพชีวิตนั้นไปตามความเคยชิน ถึงแม้จะรู้ว่า เป็นความลำบาก
- ๑.๒ ชนบทไทยยังไม่ต้องแข่งขันแก่งแย่งกันในการทำมาหากิน คนชนบทจึงมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน
- ๑.๓ ถ้ารัฐบาลจัดการศึกษาให้ชาวชนบทได้รับประโยชน์ทั้งทางอาชีพ และความคิดนึกมากขึ้น สภาพความเป็นอยู่ของเขาจะดีขึ้น
- ๑.๔ ถ้าชาวชนบทได้รับการศึกษามากขึ้น จะสามารถคิดคตอพุดจากับ ข้าราชการได้มากขึ้น ช่องว่างระหว่างข้าราชการกับชาวชนบทจะลดลง

๒. ลักษณะนิสัยและความเป็นอยู่ของชาวกอง

- ๒.๑ ความเจริญทางด้านวัตถุมีมาก เป็นเหตุให้ชาวกองติดความสะดวกสบาย มีความอดทนต่อความขาดแคลนต่างๆ ใค่น้อย
- ๒.๒ สังคมกรุงมีโครงสร้างซับซ้อน มีความเจริญทางวัตถุ มีการแข่งขันกันประกอบอาชีพ จึงขาดความเอื้อเฟื้อต่อกัน
- ๒.๓ สังคมชาวกองส่วนหนึ่งชอบความหรูหรา ฟุ้งเฟ้อ และฟุ่มเฟือย เพราะได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตกอย่างฉาบฉวย โดยเฉพาะอิทธิพลจากการโฆษณาสินค้าของสื่อมวลชน
- ๒.๔ ชาวกองได้รับการศึกษามากกว่าชาวชนบท จึงรักษามารยาทในการเข้าสังคมได้ดีกว่าชาวชนบท

๓. ค่านิยมทั่วไปของสังคม

- ๓.๑ คนที่มีอุดมคติและมีความตั้งใจจริงในการทำงาน มักจะประสบความล้มเหลว เมื่ออุดมคตินั้นขัดกับผลประโยชน์ของผู้นำนานหรือขัดกับพฤติกรรมทั่วไปในสังคม
- ๓.๒ สังคมส่วนใหญ่ยกย่องและตัดสินค่าของคนด้วยฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นเหตุให้คนส่วนมากพยายามสร้างความร่ำรวยให้แก่ตน ไม่ว่าจะกระทำนั้นจะสุจริตหรือไม่

๓.๓ สังคมส่วนใหญ่ยังยกย่องและเกรงกลัวผู้มีอำนาจในหน้าที่ราชการ อยู่ เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้มีอำนาจใช้อำนาจของตนไปในทางที่ผิด

๓.๔ คนส่วนใหญ่ต้องการเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และขาดความกตိธิสระในชีวิต

๔. ค่านิยมในการเลือกครอง

๔.๑ ถ้าเลือกครองที่มีความเท่าเทียมกันทางฐานะทาง เศรษฐกิจ และการศึกษา ชีวิตสมรสย่อมมีโอกาสที่จะราบรื่นมากกว่า

๔.๒ การเลือกครองควรคำนึงถึงรสนิยมและลักษณะนิสัยของแต่ละ ฝ่ายควยว่าจะเข้ากันได้หรือไม่

๔.๓ ถ้าผู้ชายมีลักษณะความเป็นผู้นำและมีความจริงจิงต่อชีวิต ผู้หญิง ย่อมเกิดความไว้วางใจ และมีแนวโน้มที่จะศักศิใจเลือกเป็นคู่ครองมากกว่าผู้ชาย ที่มีลักษณะตรงกันข้าม

๔.๔ คุณสมบัติของผู้หญิงที่ผู้ชายเลือกเป็นคู่ครองนั้น ไม่ใช่อยู่ที่ความ สวยอย่างเดี่ยว แต่ขึ้นอยู่กับความฉลาดและความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพ แวดลอมควย

๕. ค่านิยมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง

๕.๑ หญิงที่สมรสแล้วไม่ควรปล่อยตัวสนิทสนมกับชายอื่นจนเกินสมควร

๕.๒ หญิงที่สมรสแล้วควรหลีกเลี่ยงการพบปะท่องเฑียวกบชายอื่นเพียง

สองคอสอง

๕.๓ ชายที่คีมัคธรรมไม่ควรรักหรือสนิทสนมกับหญิงที่สมรสแล้ว

๕.๔ ประเพณีไทยไม่นิยมให้สตรีมีสามีมากกว่าหนึ่งคน จึงพยายาม

ไม่ให้เกิดกรณีหยารางในครอบครัว

๖. ความสุขในชีวิตสมรส

๖.๑ ถ้าสามีภรรยาไม่มีความเข้าใจในหน้าที่ของกันและกัน ชีวิตสมรส จะไม่มีความสุข

๖.๒ ถ้าสามีภรรยาไม่รู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน ชีวิตสมรสอาจ
ล้มเหลว

๖.๓ สามีภรรยาที่คิดต้องรู้จักอดทน เสียสละ และมีความซื่อสัตย์ต่อกัน

๖.๔ สภาพชีวิตที่ไม่เคยชิน หรือความขาดแคลนทางด้านวัตถุอาจเป็น
สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกแยกในชีวิตสมรส

๗. ระบบราชการของไทย

๗.๑ ใตงานไม่ซ้ำซ้อน การบริหารจะสำเร็จรวดเร็วขึ้น

๗.๒ การนิยมช่วยเหลือพวกพ้อง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายใน
ระบบราชการ

๗.๓ ถ้าสามารถจัดความหละหลวมในระบบราชการ และพยายาม
ปรับปรุงระบบงานให้รัดกุม จะทำให้ข้าราชการตั้งใจทำงานดีขึ้น

๗.๔ การยึกยือระเบียบและกฎเกณฑ์อย่างตายตัวเกินไป เป็นสาเหตุ
หนึ่งที่ทำให้ข้าราชการเกิดความลำบากใจในการปฏิบัติหน้าที่

๘. สภาพข้าราชการส่วนหนึ่งของไทย

๘.๑ ถ้าผู้บังคับบัญชาพยายามสร้างความสัมพันธ์อันดี และให้ความ
เอาใจใส่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชามากขึ้น จะก่อให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงานมากกว่า
เดิม

๘.๒ ถ้าข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ตกอยู่ใต้อิทธิพลทางการเงินของพ่อค้า
หรือประชาชน จะทำให้ไม่มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งย่อมก่อให้เกิดความอยุติ
ธรรมหรือความทุจริต

๘.๓ ถ้าข้าราชการวางตัวเหนือกฎหมาย และไม่มีความรับผิดชอบต่อ
หน้าที่ ประชาชนย่อมได้รับความเดือดร้อน และเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่
ทางราชการ

๘.๔ ถ้าข้าราชการไม่คลุกและไม่วางตัวเป็นนายประชาชน ช่องว่าง
ระหว่างข้าราชการและประชาชนย่อมลดลง

๘. อุปสรรคในการทำงานของแพทย์ในชนบท

๘.๑ ผู้มีอุดมคติกับผู้เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตัวย่อมมีความขัดแย้งกัน

๘.๒ คนส่วนใหญ่ในชุมชนขาดการศึกษา จึงไม่เข้าใจวิธีการที่ถูกต่อง
ในการรักษาของแพทย์แผนใหม่ เป็นเหตุให้แพทย์ไม่ได้รับความร่วมมือในการทำงาน
จากชุมชนเท่าที่ควร

๘.๓ แพทย์ที่เป็นข้าราชการที่ยึดหลักวิชา และมีความซื่อตรง ทั้งไม่
สามารถปรับตัวเข้ากับภาวะแวดล้อม เช่น เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา มัก
จะไม่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

๘.๔ แพทย์ที่รักภรรยาแต่มีภาระทางหน้าที่การงานมากเกินไป ไม่
สามารถเอาใจภรรยาได้ ชีวิตสมรสมักไม่ราบรื่น จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความ
คับข้องใจในการปฏิบัติหน้าที่

๑๐. อุดมคติของแพทย์

๑๐.๑ แพทย์ที่ดีต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและต่อชีวิตของคนไข้

๑๐.๒ แพทย์ที่ดีต้องเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อคนไข้

๑๐.๓ แพทย์ที่ดีต้องมีเมตตา

๑๐.๔ แพทย์ที่ดีต้องมีจรรยาแพทย์

✓ **ชั้นที่ ๕ การเขียนบทเรียนการสอนมโนทัศน์และหลักเกณฑ์จากนวนิยาย
เรื่อง "เขาชื่อ กานต์"**

นำมโนทัศน์และหลักเกณฑ์ในข้อ ๓.๓ รวมทั้งมโนทัศน์และหลักเกณฑ์
เชิงวรรณศิลป์ในข้อ ๓.๑(ข) มาเป็นข้อมูล เพื่อเขียนบทเรียน

✓ **ชั้นที่ ๖ ชั้นประเมินผลบทเรียน**

นำบทเรียนที่เขียนขึ้นในชั้นที่ ๕ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผล โดยใช้
แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทเรียน

การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

การพิจารณากำหนดบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้แสดงความคิดเห็นและ

ขอเสนอแนะตามแบบข้อสอบถามเพื่อการประเมินผลแบบเรียน ใ้วิธีเลือกดังนี้

- ๑. เลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทยซึ่งมีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- ๒. เลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้สนใจด้านวรรณกรรมร่วมสมัย
- ๓. เลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะกรรมการตัดสินวรรณกรรม ส.ป.อ.

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยอ่านและวิเคราะห์เนื้อหาของนวนิยายเรื่อง "เขาชื่อกานต์" และทดลองสอนกลุ่มตัวอย่างประชากร รวมทั้งการทำแบบสอบถามเพื่อการประเมินผลไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและรับคืนด้วยตนเอง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมจากหนังสือในท้องสมุดต่างๆ คือ ท้องสมุดคณะกรรมการศูนย์วิจัยศิลปกรรมเพื่อการศึกษา หอสมุดแห่งชาติ หอสมุด A.U.A หอสมุด UNESCO และหนังสือที่อาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่านกรุณาให้ยืมอ่าน รวมทั้งจากข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร

การรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ๑. นำแบบสอบถามเพื่อประเมินผลไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและนัดวันเวลาที่ จะรับคืนด้วยตนเอง
- ๒. นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างประชากรมาพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้ดีขึ้น

ระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลทั้งจากเนื้อหาของนวนิยาย และจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ ถึงวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๘

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างประชากรมาเขียนเป็นมโนทัศน์และหลักเกณฑ์แล้ว คิดเทียบความคิดเห็นเป็นร้อยละ จากสูตร

$$P = \frac{n}{N} \times 100$$

P = ร้อยละของจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีมโนทัศน์และหลัก
เกณฑ์

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีมโนทัศน์และหลักเกณฑ์เรื่อง
เดียวกัน

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมดในกลุ่มนั้น (๓๐คน)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย